

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η παρούσα έκδοση χρηματοδοτήθηκε από το Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα του Πράσινου Ταμείου "ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ 2014"
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1
"ΣΤΗΡΙΞΗ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ"

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Γνωμοδοτήσεις του Φ.Δ. για έργα/δραστηριότητες εντός της περιοχής ευθύνης του 2 | 3
- Οι δρυκολάπτες: Είδη-κλειδιά των δασικών οικοσυστημάτων της Οίτης 4 | 5
- Το βιβλίο «Χλωρίδα της Οίτης: ενδημικά και σπάνια είδη» 6
- Δημερίδα με θέμα «Μονοπάτια με θέα το περιβάλλον, το μύθο, την ιστορία και τις παραδόσεις» 7
- Αφιέρωμα: Εναλλακτικές αποδράσεις στην Οίτη 8 | 9 | 10 | 11

Σε αυτό το δεύτερο ενημερωτικό δελτίο του Φ.Δ. αναλύεται μια από τις βασικές αρμοδιότητες του Φ.Δ. που είναι η παροχή γνωμοδοτήσεων, κατά το στάδιο έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, για έργα/δραστηριότητες εντός της περιοχής ευθύνης του, όπως η εγκατάσταση αιολικού πάρκου μεγάλης ισχύος. Επιπλέον, στο τεύχος αυτό γίνεται αναφορά στην επιμορφωτική διημερίδα με θέμα: «Μονοπάτια με θέα το περιβάλλον, το μύθο, την ιστορία και τις παραδόσεις» που διοργανώθηκε από τον Φ.Δ. σε συνεργασία με άλλους φορείς στις 20-21 Μαρτίου 2015 στην Υπάτη. Με αφορμή, μάλιστα, το θέμα της συγκεκριμένης διημερίδας, το αφιέρωμα αυτού του τεύχους επιλέχθηκε να είναι οι εναλλακτικές αποδράσεις στην Οίτη. Τέλος, συνεχίζοντας τη γνωριμία με τη βιοποικιλότητα του βουνού, γίνεται μια σύντομη παρουσίαση του βιβλίου «Χλωρίδα της Οίτης: ενδημικά και σπάνια είδη», ενώ δίνονται πληροφορίες για μια σημαντική ομάδα ειδών ορνιθοπανίδας που απαντώνται στην Οίτη, τους δρυοκολάπτες.

**Η Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης
Αντωνία Γαλανάκη**

Γνωμοδοτήσεις του Φ.Δ. για έργα/δραστηριότητες

εντός της περιοχής ευθύνης του

Οι Φορείς Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών, σκοπός των οποίων είναι η προστασία και διαχείριση των περιοχών ευθύνης τους, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας (Ν. 2742/1999), είναι αρμόδιοι, μεταξύ άλλων, και για την παροχή αιτιολογημένων γνωμοδοτήσεων, πριν από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, για έργα-δραστηριότητες που εμπίπτουν στις περιοχές ευθύνης τους, καθώς και για κάθε άλλο θέμα για το οποίο ζητείται η γνώμη τους από τις αρμόδιες αρχές. Συγκεκριμένα, ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης έχει ως αντικείμενο την προστασία και διαχείριση της περιοχής του όρους Οίτη, τα όρια της οποίας έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τον Ν. 3044/2002. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, λοιπόν, έχει γνωμοδοτήσει κατά καιρούς για διάφορα έργα στο βουνό της Οίτης που έχουν να κάνουν κυρίως με την ανάδειξη μονοπατιών, τις εξορυκτικές-μεταλλευτικές δραστηριότητες, αλλά και για Σχέδια Χωρικής & Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) περιοχών, όπως π.χ. των πρώην Δήμων Υπάτης και Γοργοποτάμου, καθώς και για την αξιολόγηση-αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Εξορυκτικές δραστηριότητες στα Δυο Βουνά της Οίτης

Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί η αρνητική γνωμοδότηση του Φ.Δ. (υπ' αρ. πρωτ. 102/29-2-2012 αναρτημένο στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ έγγραφό του) στο έργο της εγκατάστασης αιολικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη θέση «Τούρλα-Βλιτοτσούμαρο» της Οίτης. Το έργο αυτό αποτελεί το πρώτο από τα τρία συνολικά αιολικά πάρκα που σχεδιάζονται να εγκατασταθούν στην Οίτη. Ο Φ.Δ. είναι υπέρ των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αλλά εφόσον έχει γίνει σωστή χωροθέτησή τους και τηρούνται οι απαραίτητοι όροι και προϋποθέσεις που θέτει η νομοθεσία. Στην προκειμένη περίπτωση το προτεινόμενο έργο προβλεπόταν να εγκατασταθεί σε περιοχή, η οποία βρίσκεται σε απόσταση "αναπνοής" από τον Εθνικό Δρυμό Οίτης (μόλις 1 χλμ.), και, επιπλέον, εντός Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (Important Bird Area – IBA), χωρίς, ωστόσο, να δικαιολογείται επαρκώς και να τεκμηριώνεται με την προσκόμιση των απαραίτητων στοιχείων από την Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου, ότι διασφαλίζεται η ακεραιότητα της περιοχής και ότι δεν θα προκληθούν ανεπανόρθωτες βλάβες-επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Κατόπιν τούτων, στις 13-2-2014 τριμελής επιτροπή του Φ.Δ. κλήθηκε να εκπροσωπήσει τον Φ.Δ. σε συνεδρίαση του Κεντρικού Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (Κ.Ε.Σ.Π.Α.) του Υπουργείου Π.Ε.Κ.Α. προκειμένου να τεκμηριώσει την αρνητική γνωμοδότηση που είχε δώσει για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του συγκεκριμένου έργου. Το Κ.Ε.Σ.Π.Α., λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμοδότηση του Φ.Δ., ανέβαλε τη λήψη απόφασης, καθώς σύμφωνα με πρόσφατη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (υπ' αριθμ. 1422/2013 Απόφαση), την οποία επικαλέσθηκε, μεταξύ άλλων, η επιτροπή του Φ.Δ., απαιτείται Ειδική Ορνιθολογική Μελέτη (Ε.Ο.Μ.), που δεν υπήρχε στην υποβληθείσα Μ.Π.Ε., για την εξέταση της δυνατότητας αδειοδότησης αιολικών πάρκων εντός περιοχών που χαρακτηρίζονται ως Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (IBAs), όπως είναι το όρος Οίτη (κωδικός περιοχής GR104). Μέχρι σήμερα, δεν έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για το εν λόγω έργο από την αρμόδια υπηρεσία.

Χάρτης της περιοχής εγκατάστασης του αιολικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντός της IBA (κόκκινη γραμμή). Με κόκκινες κουκκίδες σημειώνονται οι προβλεπόμενες ανεμογεννήτριες.

Οι δρυκολάπτες: Είδη-κλειδιά

των δασικών οικοσυστημάτων της Οίτης

Τα εκτεταμένα δάση κεφαλληνιακής ελάτης στην Οίτη αποτελούν καταφύγιο για πολλά δασόβια είδη πουλιών, μεταξύ των οποίων οι δρυκολάπτες, γνωστοί και ως τσικλιτάρες. Πρόκειται για είδη ειδικευμένα να σκαρφαλώνουν και να σκάβουν με το ράμφος τους τρύπες για φωλιά ή τροφή σε κορμούς και κλαδιά δέντρων. Κύρια χαρακτηριστικά τους είναι:

- τα δυνατά πόδια με ευκίνητα δάχτυλα (δύο από τα τέσσερα στραμμένα προς τα πίσω) και δυνατά νύχια, τα οποία τους βοηθούν να γαντζώνονται με ευκολία πάνω στους κορμούς,
- η άκαμπτη και σκληρή ουρά, με την οποία στηρίζονται πάνω στους κάθετους κορμούς,
- το δυνατό σαν κοπίδι ράμφος και το ειδικά σχεδιασμένο κρανίο για την απορρόφηση των κραδασμών.

Τρέφονται κυρίως με ξυλοφάγα έντομα, τα οποία εντοπίζουν και «καμακώνουν» στις στοές του ξύλου με τη βοήθεια της μακριάς γλώσσας που διαθέτουν. Εκτός, όμως, από τα ξυλοφάγα έντομα, τρέφονται και με άλλες ομάδες εντόμων, όπως π.χ. αράχνες, καθώς επίσης με καρπούς, σπόρους, αλλά και με αυγά ή νεοσσούς άλλων πουλιών. Ιδιαίτερο γνώρισμά τους αποτελεί το ρυθμικό χτύπημα που κάνουν πάνω στους κορμούς με το ράμφος τους («τυμπάνισμα»), το οποίο χρησιμοποιείται και ως διαγνωστικό χαρακτηριστικό μεταξύ των ειδών. Οι δρυκολάπτες, με εξαίρεση τον Στραβολαίμη, είναι επιδημητικά είδη, δηλαδή πρόκειται για είδη που δεν μεταναστεύουν, αλλά διαβιούν μόνιμα σε μια περιοχή. Απαντώνται, κυρίως, στην ηπειρωτική Ελλάδα και απουσιάζουν από τα περισσότερα ελληνικά νησιά.

Μέχρι στιγμής στην Οίτη έχουν καταγραφεί τουλάχιστον 7 από τα 10 είδη δρυκολαπτών που φωλιάζουν στην Ευρώπη και συγκεκριμένα τα εξής: ο Μαύρος Δρυκολάπτης (*Dryocorps major*), ο Πράσινος Δρυκολάπτης (*Picus viridis*), ο Σταχτής Δρυκολάπτης (*Picus canus*), ο Βαλκανικός Δρυκολάπτης (*Dendrocopos syriacus*), ο Μεσαίος Δρυκολάπτης (*Dendrocopos medius*), ο Λευκονώτης Δρυκολάπτης (*Dendrocopos leucotos*), ο Νανοδρυκολάπτης (*Dendrocopos minor*). Αξίζει να αναφερθεί ότι ο Σταχτής, μαζί με το Λευκονώτη Δρυκολάπτη κατατάσσονται στα Σχεδόν Απειλούμενα (Near Threatened) είδη δρυκολάπτη, σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας (2009).

Βαλκανικός δρυκολάπτης
(*Dendrocopos syriacus*)

© Φ.Δ.Ε.Δ.Ο.

Πράσινος δρυκολάπτης
(*Picus viridis*)

© Φ.Δ.Ε.Δ.Ο.

Σταχτής δρυκολάπτης
(*Picus canus*)

© Γ. Αλεξανδρής

Νανοδρυκολάπτης
(*Dendrocopos minor*)

© Φ.Δ.Ε.Δ.Ο.

Οι δρυκολάπτες είναι, ίσως, τα σημαντικότερα είδη πουλιών στα δασικά οικοσυστήματα και η παρουσία τους εγγυάται τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, αλλά και της παραγωγικότητας τους, αφού τα είδη αυτά, μαζί με πολλά άλλα είδη πουλιών που φωλιάζουν σε τρύπες που εγκαταλείπουν οι δρυκολάπτες, ελέγχουν τους πληθυσμούς και ιδιαίτερα τις πληθυσμιακές εκρήξεις των εντόμων που μπορεί να είναι πολύ ζημιογόνες για τη δασική παραγωγή και την ευρωστία των δασών. Πρόκειται, λοιπόν, για είδη-κλειδιά (keystone species) των δασικών οικοσυστημάτων, δηλαδή για είδη που παρέχουν πόρους ζωτικής σημασίας και επιτελούν κρίσιμες λειτουργίες σε αυτά, με αποτέλεσμα η μεταβολή του αριθμού των πληθυσμών τους να επηρεάζει καθοριστικά βασικές λειτουργικές ιδιότητες αυτών των οικοσυστημάτων.

Κύρια απειλή των δρυκολαπτών είναι η υποβάθμιση των δασών και συγκεκριμένα η μείωση των νεκρών, καθώς και των γέρικων δέντρων, σε αυτά. Για το λόγο αυτό, είναι απαραίτητο κατά το σχεδιασμό της δασικής διαχείρισης για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, να διατηρούνται τόσο ιστάμενα νεκρά δέντρα, όσο και ώριμα δέντρα κατάλληλων ειδών και ανάλογης στηθιαίας διαμέτρου στις συστάδες, έτσι ώστε να είναι δυνατή η επιβίωση των δρυκολαπτών, αλλά και άλλων ειδών που φωλιάζουν σε τρύπες δέντρων.

Πηγές:

Svensson L., Grant J.P., Mullarney K. & Zetterstrom D. (2007) Οδηγός αναγνώρισης: Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Αθήνα: Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Kominos Th. (2004) The relationship between forest structure and woodpeckers in a managed Black Pine (*Pinus nigra*) forest in N. Pindos Mt Range, NW Greece. M.Sc. Dissertation. Manchester Metropolitan University. UK.

Το βιβλίο «Χλωρίδα της Οίτης:

ενδημικά και σπάνια είδη»

Μέσα στο 2014 εκδόθηκε το πολύ ενδιαφέρον βιβλίο με τίτλο «Χλωρίδα της Οίτης: ενδημικά και σπάνια είδη» από επιστημονική ομάδα του ΕΛΓΟ «Δήμητρα» με κύριο υπεύθυνο τον κ. Καρέτσο Γιώργο, Αναπληρωτή Ερευνητή ΕΛΓΟ «Δήμητρα» - Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων.

Για την Οίτη έχουν πραγματοποιηθεί, κατά καιρούς, διάφορες χλωριδικές έρευνες, τόσο από Έλληνες, όσο και από ξένους ερευνητές, βοτανικούς κ.α. Η πιο ολοκληρωμένη, όμως, μέχρι σήμερα, για το σύνολο της Οίτης, βοτανική συλλογή έχει γίνει από τον δασολόγο, κ. Καρέτσο, τη δεκαετία του 1990, στα πλαίσια της διδακτορικής του διατριβής με τίτλο «Μελέτη της Οικολογίας και της Βλάστησης του όρους Οίτη» (Πανεπιστήμιο Πατρών, 2002), η οποία περιλαμβάνει κατάλογο φυτών με 1150 taxa από την Οίτη.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί προϊόν επίμονης και επίπονης προσπάθειας χρόνων και σημαντικότερο εργαλείο αναγνώρισης και γνωριμίας με τη χλωρίδα της περιοχής. Πρόκειται για ένα βιβλίο στο οποίο αποτυπώνεται και καταγράφεται ο χλωριδικός πλούτος της Οίτης και αποτελεί ταυτόχρονα απλοποιημένο και αντιληπτό από το ευρύ κοινό, οδηγό χλωρίδας, χρήσιμο τόσο στους κατοίκους, όσο και στους επισκέπτες-περιπατητές της περιοχής. Πιο συγκεκριμένα, το βιβλίο είναι χωρισμένο σε δυο ενότητες. Αρχικά, στην πρώτη ενότητα γίνεται αναφορά στα φυσικά χαρακτηριστικά του βουνού (βιοτικό και αβιοτικό περιβάλλον), καθώς και στα κοινωνικο-οικονομικά στοιχεία της περιοχής, με έμφαση στις διάφορες απειλές – περιβαλλοντικά προβλήματα, ενώ στη δεύτερη παρατίθενται τα σπουδαιότερα φυτικά είδη που απαντώνται στην Οίτη. Για κάθε φυτό δίνεται σύντομη περιγραφή του, συνοδευόμενη από αντιπροσωπευτική φωτογραφία, ενώ αναφέρεται ο βιότοπός του με το υψομετρικό εύρος ανάπτυξης και την περίοδο ανθοφορίας του, η γεωγραφική του εξάπλωση στην Ελλάδα ή/και σε άλλες περιοχές, καθώς και η κατάσταση του πληθυσμού του στην Οίτη. Η έκδοση του βιβλίου χρηματοδοτήθηκε από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, με την υποστήριξη του ΕΛΓΟ «Δήμητρα» και του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης. Αντίτυπα του εν λόγω βιβλίου διατίθενται δωρεάν προς κάθε ενδιαφερόμενο από τα γραφεία της Περιφέρειας, αλλά και του Φορέα Διαχείρισης.

Διημερίδα με θέμα: «Μονοπάτια με θέα το περιβάλλον, το μύθο, την ιστορία και τις παραδόσεις»

Στις 20-21 Μαρτίου 2015 πραγματοποιήθηκε στην Υπάτη, η επιμορφωτική διημερίδα με θέμα: «Μονοπάτια με θέα το περιβάλλον, το μύθο, την ιστορία και τις παραδόσεις» που διοργάνωσε ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης, με αφορμή τον εορτασμό της παγκόσμιας ημέρας δασοπονίας στις 21 Μαρτίου. Η διημερίδα διοργανώθηκε σε συνεργασία με το Κ.Π.Ε. Στυλίδας-Υπάτης, την Εφορεία Αρχαιοτήτων Φθιώτιδας & Ευρυτανίας, τον Δήμο Λαμιέων και τον Εκπολιτιστικό - Επιμορφωτικό Σύλλογο Υπαταίων «Οι Αινιάνες». Στόχος αυτής ήταν η ανάδειξη της σημαντικής αξίας των μονοπατιών στην Οίτη, καθώς μέσω αυτών δίνεται η δυνατότητα στον άνθρωπο να έρθει πιο κοντά στη φύση και επομένως να ευαισθητοποιηθεί περισσότερο σε θέματα προστασίας της.

Την πρώτη ημέρα της διημερίδας παρουσιάστηκαν αρχικά, από την δασολόγο του Φορέα Διαχείρισης κα. Δόντα Ευαγγελία, οι δράσεις του Φ.Δ. για την ανάδειξη και βελτίωση του υφιστάμενου δικτύου μονοπατιών στην Οίτη, ενώ οι υπόλοιπες ομιλίες

επικεντρώθηκαν στην παρουσίαση δύο σημαντικών γεωμυθολογικών μονοπατιών (το μονοπάτι των Φαρμακίδων και το μονοπάτι του Ηρακλή) στην Οίτη από τους κα. Παπαγεωργίου Μαρίνα και κ. Συλεούνη Στέλιο, εκπροσώπων του Κ.Π.Ε. Στυλίδας-Υπάτης, καθώς και στην παρουσίαση ιστορικών-αρχαιολογικών στοιχείων της περιοχής της Υπάτης από την Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Φθιώτιδας & Ευρυτανίας κα. Παπακωνσταντίνου Μαρία-Φωτεινή. Αρκετά ενδιαφέροντα ήταν και η ομιλία συνεργάτη του Σωματίου «Διάζωμα» κ. Βλάχου Παναγιώτη, σχετικά με την ανάδειξη πολιτιστικών διαδρομών στη Στερεά Ελλάδα, παραθέτοντας την υπάρχουσα εμπειρία σε άλλες περιοχές της Ελλάδας.

Το Σάββατο 21 Μαρτίου 2015 πραγματοποιήθηκε αρχικά από εκπρόσωπο της Αναπτυξιακής Ηπείρου Α.Ε. κ. Παπαϊωάννου Χαριτάκη, παρουσίαση του γεωπάρκου Βίκου-Αώου, ένα από τα τέσσερα γεωπάρκα που υπάρχουν στην Ελλάδα, καθώς και των θεματικών διαδρομών που έχουν ενταχθεί σε αυτό και στη συνέχεια έγινε παρουσίαση από τον κ. Χανδρινό Γιώργο, αντιπρόεδρο του Συλλόγου Φίλων του Σιδηροδρόμου, του μονοπατιού των Σιδηροδρομικών στην Οίτη, προσεγγίζοντας κυρίως την ιστορική του διάσταση και τους τρόπους καλύτερης αξιοποίησής του μελλοντικά. Η διημερίδα έκλεισε με περίπατο στο μονοπάτι των Φαρμακίδων, που βρίσκεται στον Ξηριά Υπάτης, και επίσκεψη στο Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας στην Υπάτη.

Αφιέρωμα: Εναλλακτικές αποδράσεις στην Οίτη

Η οδική πρόσβαση στην Οίτη και στα χωριά της είναι εύκολη, λόγω της γεινιάσής της με το εθνικό οδικό δίκτυο και το τρένο. Οι πιο κλασικές προσβάσεις οδικώς προς το βουνό είναι βόρεια μέσω της Υπάτης από τα χωριά Καστανιά ή Νεοχώρι και νότια από τα χωριά Παύλιανη ή Πυρά. Η πρόσβαση σε όλες τις περιπτώσεις γίνεται μέσω χωματόδρομων, μέτριας βατότητας.

Ωστόσο, για να φτάσει κανείς στην καρδιά του βουνού, μπορεί να ακολουθήσει ένα από τα πολλά πεζοπορικά και ορειβατικά μονοπάτια που διατρέχουν το βουνό μέσα από πανέμορφα τοπία και ανεπανάληπτες θέσεις θέας. Απ' όλα σχεδόν τα χωριά που πλαισιώνουν το βουνό, ξεκινάνε διαδρομές, άλλες μικρότερης και άλλες μεγαλύτερης δυσκολίας.

Από το χωριό της Υπάτης ξεκινά το γνωστότερο, ίσως, μονοπάτι προς το καταφύγιο της Οίτης, απ' όπου ο περιπατητής μπορεί να συνεχίσει ακολουθώντας διάφορες διαδρομές, είτε προς την υψηλότερη κορυφή του βουνού τον Πύργο (2.152 μ.), είτε προς άλλες κορυφές όπως το Γρεβενό (2.116 μ.) και την Αλύκαινα (2.052 μ.), περνώντας από το γεμάτο αγριολούλουδα οροπέδιο Λιβαδιές. Από την Υπάτη ξεκινάει ένα εξίσου γνωστό μονοπάτι, το μονοπάτι των Φαρμακίδων, το οποίο καταλήγει, μετά από μια σύντομη και εύκολη διαδρομή, παράλληλα με τον Ξηριά της Υπάτης, στους πρώτους καταρράκτες του φαραγγιού Ροδοκάλους. Από το χωριό της Παύλιανης προτείνονται, επίσης, αρκετές διαδρομές, όπως το μονοπάτι του Ηρακλή.

Το μονοπάτι αυτό αποτελεί μια κυκλική διαδρομή που αρχίζει και τελειώνει στην Παύλιανη, περνώντας από το οροπέδιο της Καταβόθρας, καθώς και από τη θέση «Πυρά Ηρακλέους», όπου διασώζονται ερείπια αρχαίου ναού αφιερωμένου στον Ηρακλή. Μια αρκετά εύκολη και ιδιαίτερα εντυπωσιακή διαδρομή, λόγω των έξυπνα φιλοτεχνημένων επιγραφών της, είναι αυτή στο γνωστό παρκάκι αναψυχής της Παύλιανης, που έχει διαμορφωθεί στις πηγές του Ασωπού. Στην προέκτασή του το μονοπάτι κυκλώνει την Παύλιανη περνώντας μέσα από τις ρεματιές με τους μικρούς καταρράκτες, τις ξύλινες γέφυρες και τη μικρή λίμνη. Εντυπωσιακό είναι, επίσης, το μονοπάτι των Σιδηροδρομικών, το οποίο ξεκινάει από τη γέφυρα του Ασωπού κοντά στο χωριό Ηράκλεια και κινείται παράλληλα με τη σιδηροδρομική γραμμή στο φαράγγι του Ασωπού, για να καταλήξει στον Σιδηροδρομικό Σταθμό «Ασωπός».

Εκτός, όμως, από την Υπάτη και την Παύλιανη, όμορφα και εντυπωσιακά μονοπάτια ξεκινούν και από τα υπόλοιπα χωριά της Οίτης, όπως το Νεοχώρι, απ' όπου μπορεί κανείς να ακολουθήσει το μονοπάτι των Τσοπάνηδων, μια κυκλική διαδρομή, η οποία ξεκινάει και τελειώνει στο Νεοχώρι, περνώντας από την κορυφή Πύργος. Από την Καστανιά ξεκινούν, επίσης, διάφορα μονοπάτια, όπως το μονοπάτι προς το εκκλησάκι Αγ. Αθανάσιος και την κορυφή Πετρώτος που καταλήγει στην Υπάτη. Από τα Λουτρά Υπάτης ή τις Μεξιάτες μπορεί κανείς να ακολουθήσει μονοπάτι προς το οροπέδιο Καρίτσα και να απολαύσει τη μαγευτική θέα προς την κοιλάδα του Σπερχειού. Όμως και τα χωριά στη νότια πλευρά του βουνού, όπως η Καστριώτισσα και το Μαυρολιθάρι αποτελούν σημεία έναρξης διάφορων διαδρομών, μεγαλύτερης ή μικρότερης δυσκολίας. Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι ορισμένα από τα προαναφερθέντα μονοπάτια δε διαθέτουν καλή σήμανση. Για το λόγο αυτό, εάν δεν υπάρχει ορειβατική εμπειρία, καλό θα είναι να εξασφαλίζεται συνοδεία οδηγού ή συνοδού βουνού.

Ο περιπατητικός ή περιηγητικός τουρισμός αποτελεί μια από τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, που μπορούν και ενδείκνυνται να αναπτυχθούν στην Οίτη, λόγω της ήπιας μορφής τους, όπως: ο οικοτουρισμός, ο θρησκευτικός, ο ιαματικός, ο ιστορικός-πολιτιστικός τουρισμός, ο αγροτουρισμός, αλλά και ο τουρισμός περιπέτειας ή απόδρασης στη φύση, που συνδυάζονται πολλές φορές με π.χ. παρατήρηση πουλιών, φωτογράφιση σπάνιων φυτικών ειδών, συλλογή μανιταριών. Προς αυτήν την κατεύθυνση, ο Φορέας Διαχείρισης έχει κάνει ήδη ορισμένες ενέργειες-δράσεις και προγραμματίζει να υλοποιήσει άμεσα κάποιες άλλες.

Πιο συγκεκριμένα, σε πρώτη φάση, έγινε καταγραφή των υφιστάμενων μονοπατιών στο βουνό και με βάση αυτό το υλικό εκδόθηκε οικότουριστικός χάρτης με τα κύρια μονοπάτια της Οίτης και άλλα σημαντικά στοιχεία οικότουριστικού ενδιαφέροντος για την περιοχή, ο οποίος διανέμεται δωρεάν στους ενδιαφερόμενους. Επιπλέον, έχει συμπεριληφθεί σύντομη περιγραφή-παρουσίαση των μονοπατιών αυτών στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα του Φορέα Διαχείρισης (www.oiti.gr) με σημαντικά σχετικά στοιχεία (μήκος διαδρομής, υψομετρική διαφορά ανάβασης-κατάβασης, παρουσία πόσιμου νερού, βαθμός δυσκολίας κ.λ.π.).

Εκτός από τα παραπάνω, προσωπικό του Φ.Δ. συνοδεύει ομάδες επισκεπτών και σχολεία σε μονοπάτια της περιοχής, εύκολα προσβάσιμα προς το ευρύ κοινό. Τέλος, έχει γίνει συντήρηση-σήμανση δυο μονοπατιών και πραγματοποιείται η συντήρηση άλλων τριών. Μάλιστα τα δύο από αυτά, το μονοπάτι του Ηρακλή και το μονοπάτι των Τσοπάνηδων, έχουν περιληφθεί στην έκδοση του προγράμματος MEDIMONT PARKS του Ιταλικού Ορειβατικού Συλλόγου (Club Alpino Italiano), το οποίο πρόγραμμα έχει σαν στόχο την ανάπτυξη και προβολή μονοπατιών σε προστατευόμενες περιοχές της Μεσογείου. Εκτός, όμως από τα πολλά και ενδιαφέροντα περιπατητικά μονοπάτια, ιδιαίτερα εντυπωσιακά και ευρέως γνωστά είναι, επίσης, τα φαράγγια της Οίτης, τα οποία προσφέρουν μοναδικές εμπειρίες-προκλήσεις στους λάτρεις του είδους.

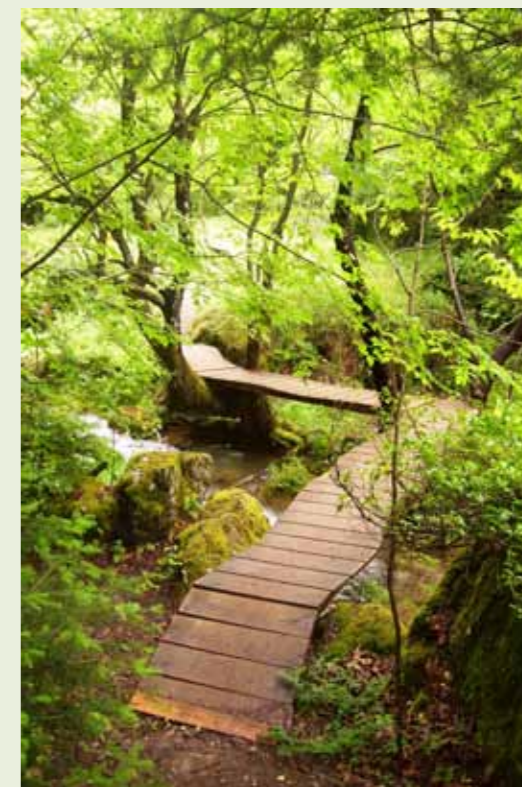
Η ανάπτυξη του canyoning (κατάβαση φαραγγίων) έκανε την Οίτη πολύ γνωστή, καθώς διαπιστώθηκε η ύπαρξη τουλάχιστον 11 πολύ αξιόλογων φαραγγίων. Τα βασικά σημεία πρόσβασης για τα φαράγγια αυτά, είναι τα χωριά: Γοργοπόταμος, Λουτρά Υπάτης, Κομποτάδες και Μεξιάτες. Τα καταγεγραμμένα φαράγγια της Οίτης, στα οποία έχουν τοποθετηθεί μόνιμες ασφάλειες ώστε να είναι εύκολη η πρόσβαση στους μνημένους του αθλήματος, είναι τα εξής: Ντούνος, Δελφινάκι, Δυο Βουνά, Γοργοπόταμος, Κωσταλέξι, Καταρράκτης Κρεμαστός, Στενοβούνι, Γερακάρης, Κάκαβος, Καμαριώτης, Ροδοκάλο.

Ένα από τα προσβάσιμα φαράγγια της Οίτης είναι και το φαράγγι του Ασωπού ποταμού, το οποίο έχει γίνει ιδιαίτερα γνωστό λόγω της πανελληνίας διάσχισης που διοργανώνει κάθε Σεπτέμβριο ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος (Ε.Ο.Σ.) Λαμίας. Όσον αφορά στην αναρρίχηση, λόγω του ότι η Οίτη είναι ένα βουνό με ήπιες σχετικά κλίσεις, έχει αναπτυχθεί μόνο η αθλητική αναρρίχηση. Συγκεκριμένα, υπάρχουν τρία γνωστά αναρριχητικά πεδία: στην Υπάτη («Λευκός κρίνος»), στις Κομποτάδες («Γραμμένες σπηλιές») και στην Καστριώτισσα Φωκίδας, από τα οποία τα δύο πρώτα έχουν φτιαχτεί από την «Αναρριχητική Κοινότητα Λαμίας» (Lamia Climbing Community). Στην Οίτη, επιπλέον, πραγματοποιούνται κάθε χρόνο αγώνες ορεινών αθλημάτων (αθλημάτων βουνού) πανελληνίας εμβέλειας. Πιο συγκεκριμένα, στην περιοχή της Υπάτης και Λουτρών Υπάτης πραγματοποιούνται από το 2007, στα τέλη Σεπτεμβρίου, εκδηλώσεις και δραστηριότητες, με αποκορύφωμα τους παρακάτω αγώνες ορεινού τρεξίματος σε υφιστάμενα μονοπάτια της Οίτης:

- ο Ορεινός Μαραθώνιος «Ηρακλής» (42,35 χλμ.), ο οποίος περιλαμβάνεται στο πανελλήνιο πρωτάθλημα Skyrunning
- ο Ημιμαραθώνιος «Hellebodus» (16,2 χλμ.), ο οποίος περιλαμβάνεται στο πανελλήνιο πρωτάθλημα Salomon
- το Μονοπάτι Φαρμακίδων (6,4 χλμ.)

Αλλά και από τη μεριά της Παύλιανης διοργανώνεται κάθε χρόνο ο αγώνας ορεινού τρεξίματος «Φιλοκλήτειος Δρόμος», ο οποίος διεξάγεται περιμετρικά του χωριού της Άνω Παύλιανης και έχει συνολικό μήκος 14,9 χλμ.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι στην Οίτη υπάρχει ένα μεγάλο δίκτυο δασικών δρόμων που είναι ιδανικό για ορεινή ποδηλασία. Ο κάθε ποδηλάτης χρησιμοποιώντας έναν χάρτη μπορεί να σχεδιάσει τη δική του διαδρομή. Τρεις, μάλιστα, διαδρομές έχουν καθιερωθεί ως «αγωνιστικές», πάνω στις οποίες πραγματοποιείται κάθε χρόνο, στα τέλη Μαΐου, αγώνας με την ονομασία «Iti Eric».

Σε κάθε περίπτωση, όποια από τις παραπάνω εναλλακτικές αποδράσεις στην Οίτη επιλέξουμε, ως εξασφαλίσουμε με τη συμπεριφορά μας ότι η επίσκεψή μας στο βουνό δεν θα βλάψει τα ζώα, τα φυτά και το τοπίο και η επαφή με τη φύση θα μας αποζημιώσει με πλούσιες εικόνες, ενώ η ηρεμία του τοπίου θα μας γαληνέψει. Εάν, μάλιστα, η παρουσία μας είναι διακριτική, μπορεί να σταθούμε τυχεροί και να συναντήσουμε κάποιο ζαρκάδι στα ξέφωτα του δάσους ή να ακούσουμε το χαρακτηριστικό «πυμπάνισμα» κάποιου δρυοκολάπτη.

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης

Τ.Κ. 35016 Λουτρά Υπάτης

Τηλ. /fax : 2231059007

e-mail : oiti@otenet.gr

Ενημερωθείτε
για τις δράσεις μας
στην ιστοσελίδα:
<http://www.oiti.gr>
ή επισκεφτείτε τη
σελίδα μας
στο Facebook

